

Dkt. Robert Vannoy , Samuels, Hotuba ya 2

© 2011, Dkt. Robert Vannoy na Ted Hildebrandt

Kama tulivyoona mwishoni mwa kikao chetu kilichopita, ufalme kama ilivyoombwa na watu wa Israeli ulikuwa ni kukataa agano na kumkataa Yahweh, ambaye alikuwa Mfalme wao. Lakini Samweli alipowapa Israeli mfalme kwa amri ya Bwana, alifanya hivyo kwa njia ambayo ingeendana na agano na kuunganisha ufalme wa kibinadamu katika muundo wa theokrasi. Dokezo la kwanza la hili linapatikana katika sherehe huko Mizpa ambapo Sauli alichaguliwa hadharani kwa kura kuwa mfalme wa kwanza wa Israeli. Tunapata sherehe ya Mizpa iliyoelezwa katika 1 Samweli 10:17-27. Katika kifungu hicho, baada ya kura kumwangukia Sauli, aliwasilishwa kwa mkutano uliokusanyika na Samweli kama yule ambaye Bwana alikuwa amemchagua kuwa mfalme wao. Sauli alikuwa mtu wa kuvutia wa kimo cha kifalme. Alisimama mrefu kuliko mtu mwingine yeyote kwenye mkutano (mstari wa 23). Mara moja alipongezwa kwa shauku na watu waliopiga kelele, "Mfalme aishi maisha marefu!" (mstari wa 24). Huyu ndiye hasa aina ya mfalme waliyemtaka. Hata hivyo, Samweli hakutaka watu wafikiri kwamba kwa sababu tu walikuwa wamepeva mfalme, hii ilimaanisha kwamba mfalme wao angetawala kama wafalme katika mataifa yaliyowazunguka.

Kwa hivyo Samweli alikuwa mwangalifu sana kuwaelezea kile kinachoitwa katika maandishi ya kanuni za ufalme - kwa uhalisia zaidi, namna ya ufalme. 1 Samweli 10:25 ambapo unasoma katika tafsiri ya NIV, "Samweli aliwaelezea watu kanuni za ufalme." Kwa kufanya hivyo, Samweli alichukua hatua ya kwanza kuelekea kutatua mvutano kati ya tamaa ya dhambi ya watu ya mfalme na kukubali kwa Bwana ombi lao. Kwa bahati mbaya, hakuna nakala ya kanuni zilizoandikwa ambazo Samweli aliziweka katika patakatifu iliyosalia. Unasoma katika mstari wa 25b, "Aliziandika kwenye gombo na kuziweka mbele za Bwana." Vyovyote vile maudhui halisi ya kanuni hizo yangekuwa, inaonekana wazi kwamba zingekuwa maelezo kamili zaidi ya majukumu na majukumu ya wafalme wa Israeli ambayo Musa alikuwa ameyatoa katika Kumbukumbu la Torati 17:14-20 - kifungu ambacho mara nyingi huitwa "Sheria ya Mfalme." Na hakika wangeanzisha ufalme katika kile kinachoweza kuelezewa kama mfalme wa kikatiba.

Kwa maneno mengine, wafalme wa Israeli hawangekuwa na mamlaka ya kujitawala. Wangekuwa chini ya sheria za agano la Sinai na maneno ya manabii. Ufalme katika Israeli ungejumuishwa katika muundo wa agano wa theokrasi. Ungekuwa sambamba na enzi kuu ya Bwana juu ya taifa na ulikusudiwa kutumika kama chombo cha utawala wa Bwana juu ya watu wake. Baada ya kuteuliwa hadharani kama yule ambaye Bwana alikuwa amemchagua kuwa mfalme, Sauli alirudi nyumbani kwake huko Gibeaa . Tunasoma kuhusu hilo katika 1 Samweli 10:26. Sauli alienda nyumbani kwake Gibeaa . Na aliendelea kufanya kazi mashambani kama alivyokuwa akifanya hapo awali. Katika sura ya 11 mstari wa 5 tunaona kwamba Sauli alikuwa akirudi kutoka mashambani akiwa nyuma ya ng'ombe wake wakati wajumbe walipokuja kumwambia kuhusu tishio la Waamoni. Kwa hiyo alirudi nyumbani kwake na kuendelea na kazi yake kama hapo awali.

Kuteuliwa kwa Sauli kama mfalme aliyechaguliwa kwa kupakwa mafuta kibinafsi katika 1 Samweli 9:1-10:16, na kisha kwa uteuzi huu wa umma kwa kura katika 1 Samweli 10:17-27 kuliwakilisha hatua ya kwanza katika mchakato wa hatua tatu ambapo ufalme uliwekwa katika utendaji katika Israeli. Mchakato wa hatua tatu ulihusisha uteuzi: alipakwa mafuta, alichaguliwa kwa kura, kisha ikahusisha uthibitisho, na hatimaye kuapishwa. 1 Samweli 11 inaelezea awamu ya pili na ya tatu. Sauli ameteuliwa kama mfalme aliyechaguliwa lakini ni katika 11 na ushindi wa Sauli dhidi ya Waamoni ndipo unapopata uthibitisho wa uteuzi wake katika ofisi ya kifalme, na hiyo imeandikwa katika 1 Samweli 11:1-13, na hiyo ilisababisha mara moja kuapishwa kwake kama mfalme katika sherehe ya upya wa agano iliyofanyika Gilgali iliyoitishwa na Samweli na kuelezewa katika 11:14 hadi mwisho wa sura ya 12, mstari wa 25.

Wakati Nahashi Mwamoni aliposhambulia na kuzingira Yabesh- Gileadi, mji ulioko katika eneo la kaskazini mashariki mwa Israeli, wazee wa Yabesh- Gileadi walituma wajumbe kwa Sauli nyumbani kwake huko Gibeaa wakiomba msaada. Baada ya kusikia kuhusu mgogoro uliokuwa ukimkabili Yabesh- Gileadi, tunasoma katika 1 Samweli 11:6 kwamba roho ya Mungu ilimjia Sauli kwa nguvu, hasira yake ikawaka,

akawaita wapiganaji wa Yuda na Israeli wakusanyike huko Bezeki , mahali kaskazini mwa Israeli yapata maili 27 moja kwa moja magharibi mwa Yabesh- Gileadi. Na akawaita kwa kutuma vipande vya ng'ombe wawili waliokatwa vipande vipande kote nchini pamoja na ujumbe kwamba ng'ombe wa wale ambao hawakuitikia wito uliotumwa na Samweli na yeye mwenyewe wangetendewa vivyo hivyo. Matokeo yake yalikuwa kwamba wapiganaji 330,000 walikusanyika haraka huko Bezeki . Hasira ya Sauli na kitendo chake kilichotokana na Roho wa Mungu kilimtia nguvu kusimama ili kutetea heshima ya Bwana na watu wake Israeli na kwamba kazi ya Roho wa Mungu ndani ya Sauli iliambatana na hofu ya Mungu kuwajia wale waliotumwa wito ili waione kama kitu ambacho hawangethubutu kupuuza, tunasoma hilo katika mstari wa 7b. Sauli alituma ujumbe kurudi Yabeshi akiwa na uhakika kwamba kufikia katikati ya siku iliyofuata, jiji lingekolewa kutoka kwa tishio la Waamoni, tunasoma hilo katika 1 Samweli 11:9. Baada ya kupokea habari hiyo njema, viongozi wa Yabeshi kwa werevu walimwambia Nahashi kwamba siku iliyofuata "wangemjia" ikimaanisha, lakini si kusema kihalisi, kwamba wangejisalimisha; sasa nasema hivyo kinyume na tafsiri ya NIV ambayo inatumia neno "kujisalimisha," lakini halipo katika maandishi ya asili. Lakini walisema tutajia kwenu, na kwamba kisha angeweza kufanya nao apendavyo (mstari wa 10). Lakini wakati wa usiku, Sauli aliongoza majeshi yake katika shambulio la ghafla dhidi ya kambi ya Waamoni, na kufikia adhuhuri ya siku iliyofuata majeshi ya Waamoni yalikuwa yameuawa au yamefukuzwa. Na Bwana akampa Samweli ushindi mkubwa dhidi ya Waamoni.

Baadhi ya watu walipodai kwamba wale waliokuwa wamehoji kama Sauli anafaa kuwa mfalme, jambo lililotokea baada ya uchaguzi wa umma wa Mizpa kwa kura, wakusanywe na kuuawa. Sauli alitangaza kwamba hakuna mtu atakayeuawa kwa sababu, alisema, haikuwa yeye, bali Bwana aliyewaokoa Israeli (mstari wa 11, sura ya 13) Sauli alisema, “Hakuna mtu atakayeuawa leo, kwa maana leo Bwana amewaokoa Israeli.” Jibu la Sauli wakati huo linaonyesha ufahamu wazi wa asili halisi ya ufalme wa agano. Usalama wa Israeli haukutegemea kuwepo au utendaji wa mfalme wa kibinadamu. Ulitegemea neema na ahadi za Mungu anayeshika agano. Sauli alitambua kwa usahihi

kwamba ni Bwana aliyewapa Israeli ushindi wao dhidi ya Waamoni. Kwa hivyo ushindi wa Israeli dhidi ya Waamoni chini ya uongozi wa Sauli ulitoa uthibitisho wazi wa uteuzi wake katika ofisi ya kifalme, na ulisababisha kuanzishwa kwa utawala wake, na hilo limeelezwa katika 1 Samweli 11:14-12:25. Hapa jambo la kushangaza ni kwamba Samweli alipowaita Israeli wote waje Gilgali kuzindua utawala wa Sauli, alifanya hivyo katika sherehe ambayo ufalme ulianzishwa katika mazingira ya kuthibitishwa tena kwa utii kwa Yahweh. Hii inatuleta kwenye kuzingatia pendekezo la ufalme kama ulivyoanzishwa na Samweli ulikuwa sawa na agano. Kumbuka, ufalme kama ulivyoombwa na Sauli ulikuwa ni kukataa agano. Sasa tunaona ufalme kama ulivyoanzishwa na Samweli ulikuwa sawa na agano. Kwa kuzingatia ungamo la Sauli, sifa ya ushindi dhidi ya Waamoni ilipaswa kutolewa kwa Bwana badala ya kwake mwenyewe.

Samweli aliagiza kusanyiko lifanyike Gilgali ili kunukuu, “upya ufalme.” 1 Samweli 11:14, “Twendeni Gilgali tukaupya ufalme.” Mara nyingi imekuwa ikisemwa kwamba ufalme ambao Samweli alitaka kuupa upya ulikuwa ufalme wa Sauli. Hata hivyo, uelewa huu, nadhani unaleta maswali mengi, ambalo ni swali la jinsi ufalme wa Sauli ungeweza kuupa upya kama hangukuwa ameanza utawala wake. Baada ya kusanyiko la Mizpa, Sauli alikuwa amerudi nyumbani kwake Gibeon na kuanza kufanya kazi mashambani (1 Samweli 11:5). Hakuwa ameanza rasmi utawala wake kama mfalme. Kwa kweli, kumfanya Sauli kuwa mfalme, hiyo ilikuwa ni uzinduzi wa utawala wake, ilikuwa moja ya mambo ambayo Samweli alikusudia kufanya katika kusanyiko la Gilgali kama tunavyoambiwa katika mstari wa 15. “Twendeni Gilgali tukaupya ufalme.” Unasoma katika mstari wa 15, “Walikwenda Gilgali wakamtawaza Sauli kuwa mfalme mbele za Bwana.”

Miongoni mwa uchanganuzi wa historia ya chanzo na mila kuhusu mfuatano wa matukio katika 1 Samweli 9-11, hitimisho la kawaida zaidi limekuwa ni kuona kifungu cha maneno "Twendeni Gilgali tukaufanye upya ufalme," na 11:14 kama kiambatisho cha uhariri au cha uhariri ambacho kimejaribu kubadilisha utamaduni wa Sauli kuwa mfalme

kwa kushangilia baada ya ushindi dhidi ya Waamoni, kilichoelezwa katika 1 Samweli 11, ili kugeuza hilo kuwa upya wa ufalme wake. Kwa nini kufanya hivyo? Ili kuoanisha utamaduni huu wa Gilgali na utamaduni unaodaiwa kupingana kwamba alikua mfalme baada ya kuchaguliwa kwa kura katika mkutano huko Mizpe katika 10:17-27. Kwa maneno mengine, wazo ni kwamba una mila mbili zinazopingana kuhusu jinsi Sauli alivyokuwa mfalme, na mhariri amejaribu kuoanisha hizi mbili kwa kufanya moja kuwa upya. BC Birch anatoa muhtasari mwakilishi wa msimamo huu anaposema, “Wasomi wengi wameuona mstari huu, 11:14, kama ushahidi dhahiri wa shughuli za urejelezaji katika sura hii, na inaonekana hakuna sababu ya kupinga hitimisho hili. Inaonekana wazi kwamba mhariri, katika mchakato wa kupanga mila kama tulivyo nazo sasa, amejaribu kuoanisha marudio yanayoonekana.” Sauli tayari amekuwa mfalme katika 10:24 . Kwa hivyo mfano katika 11:15 umebadilishwa kuwa “ufufuo.” Hata hivyo, ikiwa unaelewa neno “ufalme” katika kifungu hiki kama marejeleo ya ufalme wa Sauli, ni vigumu, ingawa labda si vigumu, kuelezea jinsi ufalme wa Sauli ungeweza kufanywa upya ikiwa bado hangekuwa mfalme (mstari wa 15). Kwa hivyo, nadhani, ni vyema kuelewa “ufalme” katika kifungu hiki si kama marejeleo ya ufalme wa Sauli, bali kama marejeleo ya ufalme wa Yahweh.

Sasa naweza kutoa maoni hapa kuhusu tafsiri ya NIV. Ukisoma mstari huu katika NIV, nadhani NIV imejaribu kurekebisha tatizo katika mistari hii miwili kwa kutafsiri neno la Kiebrania *hadash* , ambalo linamaanisha "upya" kama "kuimarisha ufalme" badala ya "upya ufalme." NIV inasema, "Samweli akawaambia watu, twendeni Gilgali tukauthibitisha ufalme." Na pia wametafsiri katika mstari wa 15, "Kwa hiyo watu wote wakaenda Gilgali wakamfanya Sauli kuwa mfalme," wametafsiri kama "kumthibitisha Sauli kuwa mfalme." Hata hivyo, neno hapo linamaanisha, "kuzindua utawala wa mfalme." Kuna matukio 49 ya Hiphil , ya umbo la kitenzi hapo, na katika kila kisa hayamaanishi "kuthibitisha utawala wa mfalme," yanamaanisha "kumfanya mtu kuwa mfalme." TNIV, Toleo la Kimataifa la Leo, imeboresha tafsiri ya NIV ya mstari huu, na inasomeka, "Twendeni Gilgali na huko tuufanye upya ufalme." Wanatumia neno "upya" badala ya "kuthibitisha tena." Kwa hiyo watu wote wakaenda Gilgali na kumfanya Sauli

kuwa mfalme, badala ya kuthibitisha tena ufalme. Kwa hivyo kulingana na tafsiri unayosoma, huenda usielewe kikamilifu kinachoendelea katika mistari hii miwili muhimu sana (1 Samweli 11:14-15).

Lakini kama nilivyosema hapo awali, nadhani ni vyema kuelewa "ufalme" katika kifungu hiki, "Twendeni Gilgali tukaufanye upya ufalme," kama marejeleo ya ufalme wa Yaweh . Kwa kweli, unapoangalia yote yanayoendelea katika 1 Samweli 8-12, kukataa kwa Israeli ufalme wa Yahweh ndio suala kuu linaloendelea katika 1 Samweli 8-12. Israeli walipoomba mfalme wa kibinadamu, walimkataa Bwana, ambaye alikuwa mfalme wao. Ni wazi katika 8:7, 10:19, 12:12, kukataa ufalme wa Bwana kuliharibu uhusiano wa agano kati ya Bwana na watu wake uliokuwa umeanzishwa Sinai. Licha ya uovu huu, kama unavyoitwa, kwa upande wa Israeli, 1 Samweli 12:17 na 19, Bwana, kwa neema na rehema zake, alimwambia Samweli awape watu mfalme. Kwa hivyo sasa kwa kuwa wakati umefika wa kuapishwa kwa Sauli, Samweli alichagua kukamilisha hilo katika sherehe ambayo sio tu ilizindua utawala wa Sauli, lakini pia, na ningesema muhimu zaidi, ilirejesha uhusiano wa agano uliovunjika kati ya Bwana na watu wake.

Jambo muhimu linalotokea katika 1 Samweli 11:14 hadi 12:25, ni kwamba ufalme katika Israeli umeanzishwa katika muktadha wa upya wa agano. Ni kuhusiana tu na uthibitisho wa Israeli wa kuendelea kumtambua Bwana kama Mfalme wake wa kimungu ndipo ufalme wa kibinadamu ungeweza kuchukua nafasi yake sahihi katika muundo wa theokrasi. Kwa hivyo 1 Samweli 11:14-15 inaanzisha na kufupisha kwa ufupi miamala ya kusanyiko la Gilgali . Maelezo ya kina zaidi ya kusanyiko lile lile yametolewa katika 1 Samweli 12, sura nzima, mistari 1-25. Ukilinganisha hizo mbili, labda, vitengo vya fasihi vilivyojitegemea hapo awali, 1 Samweli 11:14-15 na 1 Samweli 12:1-25, nadhani utagundua kwamba vitengo vyote viwili vinafunua makubaliano katika msisitizo wao mkuu. Vinaelezea kusanyiko la Gilgali kutoka mitazamo tofauti kidogo, lakini mtazamo kamili wa umakini katika vyote viwili ni huu: Moja, mpito katika uongozi; na pili, urejesho wa ushirika wa agano baada ya kufutwa kwa agano.

Katika 1 Samweli 11:14-15, mabadiliko katika wazo la uongozi yanaonekana katika marejeleo ya kuapishwa kwa Sauli. Walimfanya Sauli kuwa mfalme (mstari wa 15). Kurejeshwa kwa ushirika wa agano baada ya mada ya kufutwa kwa agano kunaonekana katika marejeleo ya dhabihu za amani, zilizotajwa katika mstari wa 15, na furaha ya watu. Kihalisi, watu walifurahi sana.

Katika sura ya 12, mabadiliko katika mada ya uongozi yanaonekana katika ushuhuda ambao Samweli anatoa kuhusu uaminifu wake wa agano wakati wa uongozi wake wa zamani wa taifa, pamoja na kazi yake inayoendelea ya kinabii katika muundo mpya wa theokrasi kwani ufalme wa kibinadamu unachukua nafasi halali katika muundo wa theokrasi. Marejesho ya ushirika wa agano baada ya mada ya kufutwa kwa agano yanazingatia maonyesho ya kisheria ya Samweli ya uasi wa Israeli katika kuomba mfalme (hiyo iko katika mistari ya 6-12), na kisha kukiri kwa Israeli juu ya dhambi yao katika hamu yao isiyofaa ya mfalme, na hiyo imeelezewa katika mistari ya 16-22.

Katika vifungu vyote viwili, 11:14-15 na 12:1-25, kusudi kuu la kusanyiko ni upya wa utii kwa Yahweh. Kusudi hilo linaonekana zaidi katika maelezo ya kina ya kusanyiko la Gilgali katika sura ya 12 kuliko kuapishwa kwa Sauli. Ndiyo, kuapishwa kwa Sauli kama mfalme kunatajwa katika vifungu vyote viwili, lakini hilo hutokea tu kuhusiana na kuthibitishwa tena kwa utambuzi endelevu wa Yahweh kama mtawala wa kweli wa Israeli. Na unaona hilo likizingatia sana katika kauli hiyo, “Twendeni Gilgali , tukaufanye upya ufalme, ufalme wa Yahweh” katika 11:14, na kisha katika 12:14-15. Ni mtazamo huu unaoelezea jinsi Samweli angeweza kusema, “Njoooni twende Gilgali tukaufanye upya ufalme,” wakati kwa kweli hii ni sherehe ile ile ambayo Sauli angefanywa mfalme. Upyaji wa ufalme si upyaji wa ufalme wa Sauli; ni upyaji wa uhusiano wa agano na Yahweh. Wakati 1 Samweli 11:14-15 inapochukuliwa kwa njia hii, na kuhusishwa moja kwa moja na lengo la agano la 1 Samweli 12, inakuwa dhahiri kwamba wasiwasi mkuu wa Samweli katika mkutano wa Gilgali ulikuwa ni kutoa mwendelezo wa agano wakati wa marekebisho haya muhimu ya theokrasi, pamoja na mpito wa uongozi wa taifa kutoka kwake hadi Sauli.

Sio mara ya kwanza kwamba ufufuo wa agano umehusishwa na mpito katika uongozi. Kifo cha Musa kilipokuwa karibu, aliwaongoza Israeli katika ufufuo wa agano katika tambarare za Moabu. Kusudi lake lilikuwa kuhakikisha mwendelezo wa agano kupitia mpito kutoka kwa uongozi wake hadi ule wa Yohana. Na hilo, kwa kweli, ni mojawapo ya mada kuu za kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Mpito wa uongozi, unaweza kuuita urithi wa nasaba, kutoka Musa hadi Yohana, lakini uliwekwa katika muktadha wa upya wa utii kwa Yahweh. Yohana alipokuwa mzee na mzima na mzee, aliitisha mkutano huko Shekemu (Yohana 24). Ambapo, Israeli ilihimizwa kufanya upya kujitolea kwao kwa Yahweh walipoingia katika kipindi cha waamuzi. Kwa hivyo tena, ufufuo wa agano ni mpito muhimu katika uongozi kwa taifa.

1 Samweli 11:14-12:25 inaelezea mabadiliko muhimu yanayofuata katika uongozi kwa taifa, kwa sababu kitendo hiki katika mkutano wa Gilgali kinaashiria mwisho wa kipindi cha waamuzi na mwanzo wa muundo mpya kabisa wa theokrasi - kipindi cha ufalme. Na hapa tena, mwendelezo wa agano, kupitia kipindi cha mpito katika uongozi, ni jambo muhimu sana. Ufalme wa mwanadamu sasa utakuwa chombo cha utawala wa Bwana juu ya watu wake. Huu ni mwanzo wa kipindi cha ufalme katika Israeli ya kale. Na mwanzoni mwake, ufalme umeunganishwa katika agano. Kuanzia hapa na kuendelea, ufalme na agano havitatenganishwa. Agano litatoa kawaida ya ufalme, na ufalme utafanya kazi kama sifa muhimu ya utawala wa agano.

Sasa, hebu tuangalie kwa undani maelezo ya kina ya sherehe hii ya upya wa agano iliyofanyika Gilgali ambayo tunaipata katika sura ya 12 ya 1 Samweli mistari ya 1-25. Hapa tunapata maelezo ya sherehe ambayo Samweli anawapa changamoto Israeli wafanye upya utii wao kwa Yahweh wakati wa kuanzishwa kwa ufalme katika muundo wa theokrasi. Samweli alipomwasilisha Sauli kwa watu kama mfalme wao mpya aliyewekwa wakfu, jambo la kwanza alilofanya lilikuwa kupata uthibitisho wa kimahakama wa uaminifu wake wa agano wakati wa mwenendo wa awali wa ofisi yake kama kiongozi wa kiroho na kiraia wa taifa. Tunaona hilo katika mistari ya 3-5. Matokeo ya uthibitisho huu si tu kwamba uongozi wa Samweli umekuwa aina ya uongozi ambao

mfalme mpya aliyewekwa wakfu anapaswa kutafuta kuiga, lakini pia kwamba uadilifu wa zamani wa Samweli hutoa msingi imara wa kujiamini katika jukumu lake la kuendelea kama nabii na kiongozi wa kiroho wa taifa.

Baadhi ya watu wameipa 1 Samweli 12 jina kama "hotuba ya kuaga ya Samweli." Sio hotuba ya kuaga. Atakuwa na jukumu muhimu sana katika utawala wa kitheokrasi. Lakini Samweli, tunaambiwa katika mistari hiyo ya awali, hajatumia nafasi yake ya uongozi kwa faida yoyote ya kibinafsi. Hajazuia au kupotosha haki na hasa, "hajachukua" kutoka kwa watu. Unakumbuka onyo hilo katika 1 Samweli 8 kwamba mfalme kama mataifa "angechukua." Tunasoma hapa kwamba Samweli hajachukua, hajamdanganya mtu yeyote, hajamdulumu mtu yeyote, hajachukua rushwa. Uongozi wake umekuwa uongozi ambao umekuwa sawa kabisa na mahitaji ya sheria ya agano. Alikuwa ametimiza majukumu yake katika maisha yake yote kama mtumishi wa kweli wa Bwana na watu wa Bwana .

Katika mstari wa 6 hadi 12, Samweli anageuka kutoka katika tabia ya uongozi wake wa awali wa taifa na kuelekea kwenye suala la ombi la watu la mfalme. Samweli aliona ombi lao kama kitendo cha kuvunja agano na uasi mkubwa. Baada ya kutangaza ukuu wa Yahweh katika kuanzishwa kwa taifa, unasoma katika mstari wa 6, Samweli alisema, "Bwana ndiye aliyewateua Musa na Haruni na kuwatoa baba zenu kutoka Misri." Na baada ya kusesitiza kwamba Samweli alianzisha sheria ya pili kabla ya kusanyiko la Gilgali katika mstari wa 7-12. Na kinyume na kile unachoweza kutarajia, Samweli hakufanya tabia ya watu katika kuomba mfalme kuwa kipaumbele cha kwanza. Badala yake, alitumia uchunguzi wa kimahakama wa matendo ya haki ya Yahweh kama kifuniko cha kuangazia mwenendo wao mwovu na hivyo kama chombo cha kuwashtaki. Unasoma katika mstari wa 7, Samweli anasema, "Sasa basi simama hapa kwa sababu nitawakabili na ushahidi mbele za Bwana kuhusu matendo yote ya haki yaliyotendewa ninyi na baba zenu (hiyo ni tafsiri ya NIV). Kwa uhalisia zaidi, "simama hapa kwa sababu nitaingia katika kesi za kisheria nanyi mbele za Bwana."

Muhtasari wa matendo ya haki ya Bwana katika mistari ya 8-11 umekusudiwa kusesitiza uthabiti wa uaminifu wa agano la Bwana kwa watu wake katika historia yao ya

zamani. Tofauti na ukosefu wao wa uaminifu. Ni Bwana aliyewakomboa Israeli kutoka Misri. Alikuwa amewapa nchi ya Kanaani. Lakini Israeli walikuwa wamemwacha Bwana mara kwa mara na kuabudu sanamu.

Ni muhimu kwamba Samweli aliweka jina lake mwenyewe miongoni mwa orodha ya wakombozi ambao Bwana alikuwa amewatuma. Anafanya hivyo katika mstari wa 11 kwa sababu kwa kufanya hivyo analeta muhtasari huu wa kihistoria wa matendo makuu ya haki ya Bwana hadi kufikia wakati ambapo watu walionyesha hamu yao ya kuwa na mfalme kama mataifa yanayowazunguka. Ni wazi hata katika historia ya hivi karibuni ya Israeli kwamba Bwana aliendelea kuwapa usalama. Katika sura ya 7 ya 1 Samweli, ni Samweli aliyewaongoza Waisraeli dhidi ya Wafilisti wakati watu walipotubu na kuacha sanamu zao na kumrudia Bwana.

Kilele cha muhtasari wa kihistoria wa Samweli kinapatikana katika mstari wa 12 ambapo hamu ya watu ya mfalme ili kupata ukombozi kutoka kwa tishio la Nahashi Mwamoni inawakilishwa waziwazi kama kukataa ufalme wa Yahweh, na hivyo mwisho katika mfululizo mrefu wa uasi. Umesoma katika mstari wa 12, Samweli anasema, “Mlipoona kwamba Nahashi, mfalme wa Waamoni, anakusudia kuwapinga, mkaniambia, ‘Hapana, tunataka mfalme atutawale,’ ingawa Bwana Mungu wenu ndiye mfalme wenu.” Katika mstari wa 13 Samweli alimwasilisha Sauli kwa watu na kusisitiza kwamba ni Bwana aliyewapa mfalme. Hapa kuna kauli chanya. Mstari wa 13, “Sasa huyu hapa mfalme mliyemchagua yule mliyemwomba, tazama, Bwana amemweka mfalme juu yenu. Ilikuwa katika makusudi ya milele ya Mungu kwa Israeli kuwa na mfalme. Kwa hivyo licha ya uasi wa Israeli, ilikuwa ni hamu ya Bwana kuwapa Israeli mfalme. Ufalme tangu siku hiyo na kuendelea ulikusudiwa kufanya kazi kama chombo cha utawala wa Bwana juu ya watu wake.

Hilo linatuleta kwenye mistari ya 14 na 15. Mistari ya 14 na 15 ni muhimu. Hapa Samweli anakabiliana na Israeli na wajibu wake unaoendelea wa uaminifu kamili na kamili kwa Yahweh. Sasa kwa kuwa ufalme wa kibinadamu unaunganishwa katika muundo wa theokrasi. Nadhani ukiangalia mistari ya 14 na 15 utaipata kwa maneno

ambayo unaweza kuita katika fomula ya agano, wajibu wa msingi ambao Israeli inao kwa Yahweh. Mistari hii inawakilisha masharti ya msingi ya agano la Sinai. Na Samweli anaweka masharti hayo ya msingi hapa kwa istilahi ya masharti "ikiwa" ili kukabiliana na watu na njia mbadala zilizopo wazi kwao wanapoingia katika enzi hii mpya ya ufalme. Uti au kutotii masharti haya ya msingi kutaamua kama Israeli itapata baraka za Mungu au laana katika maisha yao ya baadaye kama taifa.

Sasa hilo linatuleta katika suala la tafsiri katika mstari wa 14. Kwa muda mrefu kumekuwa na makubaliano ya jumla ya wafasiri kwamba mstari wa 14 una protasis ambayo ni kifungu kidogo kinachoelezea sharti katika sentensi yenye masharti lakini haina apodosis. Na tafsiri ambayo kwa kawaida hutumika kwa mstari wa 14 ni sawa na ile utakayoipata katika Toleo la Kawaida la Revised na pia katika NIV na inasomeka kama ifuatavyo, "Mkimcha Bwana na kumtumikia na kumsikiliza sauti yake na msipoasi amri ya Bwana na mkimfuata Bwana Mungu wenu, itakuwa vizuri" ndivyo RSV inavyosema. NIV ina neno "mema." Mkitenda mambo haya yote mema. Sasa msemu huo wa mwisho "itakuwa vizuri au vizuri," haupatikani katika maandishi ya Masoretiki katika Biblia ya Kiebrania na lazima uongezwe ili kukamilisha sentensi ikiwa una protasis na hakuna apodosis. Tafsiri hiyo ya 1 Samweli 12:14 inapingana na tafsiri ya King James Version, toleo la New American Standard, maandishi ya toleo la pili la New Living Translation ambayo yote katika tafsiri yao yana kile ambacho kiko halali katika maandishi ya Kiebrania na kwamba kuna protasis na apodosis, vyote viwili. Na mstari huo huvunjika katikati kwa kawaida na tafsiri ya Kiebrania hapo kwa "basi." Kwa hivyo inasomeka hivi. "Mkimcha Bwana na kumtumikia na kuisikiliza sauti yake na msipoasi amri ya Bwana [protasis] basi [mnaanza apodosis] ninyi na mfalme anayewatawala mtamfuata Bwana Mungu wenu."

HP Smith, mtoa maoni kuhusu Samweli wa Kwanza na wa Pili, alibishana zamani sana na hitimisho lake limefuatwa hadi leo na wengi, kuanza apodosis katikati ya mstari na "kisha" [kama vile King James na NASB n.k. do] ni jambo sahihi la kisarufi." Hata hivyo, Smith anadai kwamba kufanya hivyo kunaleta upungufu kwa sababu "kunatoa pendekezo linalofanana." "Ukimwogopa Yahweh n.k. basi utamfuata Yahweh." Mtu

anapolinganisha muundo wa mstari wa 14 na ule wa mstari wa 15, hata hivyo, ni wazi kwamba apodosisi huanza na “kisha” katikati ya mstari, kwani ni muundo uleule katika mstari wa 15. Tafsiri ya Smith inageukia uelewa wake wa kifungu cha mwisho: “Kisha utamfuata Yahweh,” au zaidi kihalisi, “utakuwa baada ya Yahweh.” Hiyo ina maana gani? Ukimcha Yahweh basi utamfuata Yahweh. Ukimcha Yahweh, unamtumikia, unasikiliza sauti yake, usimwasi Mungu, basi utamfuata Yahweh au unamfuata Yahweh. Kifungu hicho kinatokea kwa maneno sawa katika sehemu zingine kadhaa katika Agano la Kale, ikiwa ni pamoja na 2 Samweli 2:10, 15:13, 1 Wafalme 12:20, 1 Wafalme 16:21. Ukiangalia matumizi yake katika sehemu hizo zingine, katika kila moja hutumika kuonyesha kwamba watu wa Israeli au sehemu ya watu wamechagua kumfuata mfalme mmoja maalum katika hali ambapo kulikuwa na njia nyingine mbadala. Katika 2 Samweli 2:10, usemi huo unarejelea uamuzi wa Yuda kumfuata Daudi huku Ish-Boshethi akitawala taifa lililobaki. Na unasema, " Hata hivyo, nyumba ya Yuda ilimfuata," au, ilikuwa "baada ya Daudi." Katika 1 Wafalme 12:20, Yuda walifuata nyumba ya Daudi badala ya Yeroboamu wakati wa mgawanyiko wa ufalme ambapo unasoma, “Ni kabila la Yuda pekee lililobaki waaminifu kwa nyumba ya Daudi,” kihalisi “lilifuata nyumba ya Daudi.” Ni maneno yaleyale kama ilivyo katika 1 Samweli 12:14.

Mtu anapoelewa usemi huu kwa njia hii na kuutumia katika hali ya Israeli wakati wa mkutano wa Gilgali , basi mtu anaweza kusema kwamba kwa kuanzishwa kwa ufalme wa kibinadamu katika mfumo wa kitheokrasi kile ulichokiumba ni uwezekano wa uaminifu uliogawanyika kati ya Yahweh na mfalme wa kibinadamu. Hilo limekuwa hatari halisi na inayowezekana. Kwa hivyo Samweli anafanya nini? Anachukua masharti ya agano la kale ambayo yamesemwa mara nyingi kupitia Kutoka na Kumbukumbu la Torati na Yoshua, na yamepewa mwelekeo mpya. Samweli anawapa changamoto watu na mfalme wao mpya aliyewekwa rasmi kufanya upya azimio lao la kumtii Yahweh na kutoasi dhidi ya amri zake na kusikiliza sauti yake na kumtumikia, n.k. Na kwa kufanya hivyo, kuonyesha kwamba wanaendelea kumtambua Yahweh kama mtawala wao. Kihalisi, wanaendelea "kumfuata Yahweh."

Kwa kuzingatia uelewa huu wa kifungu hiki, si lazima, kama Smith anavyofanya, kuhitimisha kwamba usemi "ukimcha Yahweh, na kumtii, kusikiliza sauti yake, na usimwasi, basi utamfuata Yahweh," ni upungufu, au pendekezo linalofanana. Badala ya upungufu, huu ni usemi wa agano lenye masharti katika masharti ya enzi mpya ambayo Israeli ilikuwa ikiingia sasa. Ikiwa Israeli na mfalme wake mpya wanamcha Yahweh na kumtumikia na kumtii na hawaasi amri zake, wataonyesha nini? Kwamba wanaendelea kumtambua Yahweh kama mtawala wao mkuu. Ingawa ufalme wa kibinadamu umeingizwa katika muundo wa theokrasi. Kwa maneno mengine, mistari hii miwili inasema kwamba Israeli haipaswi kuchukua nafasi ya uaminifu wake kwa Yahweh kwa uaminifu kwa mtawala wa kibinadamu iwapo kutakuwa na mgogoro kati ya hao wawili, kwa sababu ikiwa Israeli itamwasi Bwana, kama mstari wa 15 unavyosema, basi mkono wa Bwana utakuwa dhidi yake kama vile ulivyokuwa dhidi ya mababu zake wasiotii. Kwa hivyo mistari hii inasema waziwazi, kwamba Israeli lazima iendelee kumtambua Yahweh kama mtawala wake mkuu hata baada ya ufalme kuingizwa katika muundo wa theokrasi. Na mfalme wa kibinadamu wa Israeli lazima pia atambue enzi kuu ya Yahweh juu ya taifa.

Mwishowe, hii ina maana kwamba matarajio ya Israeli kwamba mfalme wa kibinadamu angehakikisha usalama wa taifa yalikuwa wazo lenye kasoro kimsingi. Ikiwa Israeli na mfalme wake hawatajisalimisha kwa uaminifu na utii kwa Bwana, ufalme hautakuwa na thamani. Kila kitu bado kinategemea, kama ilivyokuwa hapo awali, uhusiano wa Israeli na Yahweh.

Katika mistari ya 16-22, Bwana aliwapa watu wake waliokusanyika ngurumo na mvua kama ishara kutoka mbinguni, kwa ombi la Samweli, ili kuonyesha kwamba uhusiano sahihi na Bwana ndio chanzo cha ustawi wa taifa na kuwashawishi kuhusu uzito wa uasi katika kuomba mfalme. Ilikuwa wakati wa mavuno ya ngano, hiyo ni katikati ya Mei hadi katikati ya Juni; wakati ambapo karibu mvua haikunyesha. Kuonekana kwa ghafla kwa ngurumo na mvua wakati wa msimu huu wa kiangazi kuliwashtua watu na kutambua na kukiri dhambi yao ya kuomba mfalme.

Acha niongeze hapa: wakati mwingine inaonyesha kwamba tukio hili linapaswa

kueleweka sio tu kama ishara ya kuthibitisha, bali pia kama theofania. Na bila kujali msimamo wako kuhusu swali hilo, ni wazi kwamba watu walielewa kwamba ngurumo na mvua hazikuwa tu uthibitisho wa maneno ya Samweli, lakini, wakati huo huo, ufunuo wa nguvu za Mungu. Kwa hivyo ingawa uthibitisho unaonekana kuwa kazi kuu ya ishara, unaweza kubeba theofania. pia, kwa kufichua jambo fulani kuhusu ukuu wa nguvu za Bwana. Nadhani ni muhimu kukumbuka kwamba katika tukio hili, wakati Israeli inapokabiliwa na changamoto ya kufanya upya uaminifu wake kwa Yahweh, ishara inatolewa ambayo ni sawa na ile iliyoambatana na kuanzishwa kwa agano huko Sinai wakati kulikuwa na "ngurumo na miali ya umeme na wingu zito juu ya mlima," Kutoka 19:16. Pia ni ukumbusho wa kile kilichotokea Mispa wakati Bwana alipopiga radi dhidi ya Wafilisti, akiwatia hofu ili washindwe mbele ya Israeli. Hakika ilikuwa ni uthibitisho kwamba Bwana alikuwa na ndiye mkombozi wa kweli wa Israeli. Samweli aliwapa watu maneno ya uhakika wakati huo. Alisema, "msiogope," baada ya majibu yao kwa onyesho la nguvu za Mungu, kisha akawaonya wamwabudu Bwana kwa mioyo yao yote na wasigeuke kutoka kumfuata . Hiyo ni maneno yale yale, kurudi kwenye mstari wa 14. Walipaswa kuwa baada ya Bwana, ili kuendelea kumtambua kama mtawala wao.

Mstari wa 20 unasema, "Msiogope," Samweli akasema, "mmetenda uovu huu wote, lakini msimwache Bwana. Bali mtumikieni Bwana kwa mioyo yenu yote." Kauli hiyo, kwa ufupi, ndiyo wajibu wa msingi wa uhusiano wa agano. Hapa, Samweli anaelekeza kwenye suala kuu katika mzozo unaozunguka kuanzishwa kwa ufalme katika Israeli. Uovu huo haukuwa ufalme wenyewe, bali ulikuwa ni kugeuka kutoka kumfuata Bwana. Wajibu mkuu wa wana wa Israeli haujabadilika na kuanzishwa kwa ufalme.

Wajibu wao sasa, kama ilivyokuwa siku zote, ulikuwa ni kumfuata Bwana, ambayo ilikuwa kumwabudu Bwana kwa moyo wao wote. Njia mbadala kwa Israeli ziko wazi. Mstari wa 21: "Msigeuke au kufuata sanamu zisizofaa (kihalisi, ubatili). Haziwezi kuwafaa wala haziwezi kuwaokoa kwa sababu hazina faida." Wangeweza kumfuata Bwana na kupata ustawi na usalama, au wangeweza kufuata, kuwa wanatafuta "ubatili." wa chochote ambacho kingejiinua dhidi ya Bwana. Ninachofikiri Samweli anasema hapa

ni kwamba Israeli hawapaswi kufuata chochote kinachopotosha au kuchukua nafasi ya ibada yao kwa Bwana, iwe mtu, mfalme, taifa, mungu, sanamu, chochote! Kwa maana kumfuata mtu yeyote au chochote kwa hasara ya Bwana ilikuwa kufuata kitu kisichofaa na kitu kisichofaa hakiwezi kukuokoa.

Samweli alifuata onyo hili kwa kurudia ahadi nzuri kwamba Bwana hatawaacha watu wake kamwe. Kwa ajili ya jina lake kuu, Bwana hatawakataa watu wake kwa sababu Bwana alifurahi kuwafanya ninyi kuwa wake. Kisha katika mistari ya 23-25, Samweli alielezea kazi yake inayoendelea katika mpangilio mpya wa theokrasi, yaani katika mstari wa 23, na anamalizia hotuba yake kwa kurudia wajibu mkuu wa agano la Israeli, yaani mstari wa 24, ikifuatiwa na tishio la laana ya agano ikiwa Israeli itaasi katika mstari wa 25. Kauli ya Samweli katika mstari wa 23 ni ishara wazi kwamba hakukusudia kujiondoa katika nafasi yake kama kiongozi wa kitaifa. Hii haikuwa "hotuba yake ya kuaga." Mstari wa 23 unasema, "Lakini mimi, na iwe mbali nami nimtende Bwana dhambi kwa kutowaombea ninyi, nami nitawafundisha njia iliyo njema na iliyo sawa." Samweli angeendelea sio tu kuwaombea watu, kazi ya ukuhani, lakini angewafundisha majukumu yao ya agano. Angewafundisha njia njema na iliyo sawa. Njia njema na iliyo sawa ni ipi? Ni njia ya agano. Shughuli hii inayoendelea ya Samweli ingethibitika kuwa na umuhimu mkubwa kwa Sauli. Sauli anapochukua majukumu yake kama mfalme, matendo yake yatakuwa chini ya uchunguzi wa Samweli ambaye hangesita kumkemea iwapo mwenendo wake utapotoka kutoka kwa kanuni zilizoelzwa katika sheria ya mfalme (Kumbukumbu la Torati 17) au kutoka kwa kanuni katika mfumo wa ufalme wa 1 Samweli 10:25 kutoka kwa sheria ya agano, kwa ujumla, au hata kutoka kwa neno la Bwana lililotolewa kupitia yeye mwenyewe, Samweli, au nabii mwingine.

Lakini muhimu zaidi, shughuli inayoendelea ya Samweli, itaweka mfano ambao utabaki kuwa halali kwa wakazi wote wa baadaye wa kiti cha enzi cha Israeli. Wafalme katika Israeli tangu wakati huu na kuendelea hawangekuwa na mamlaka ya kujitegemea. Wangewajibika kila wakati kwa manabii waliofuata katika ukoo wa Samweli. Katika Matendo 3, inamzungumzia Samweli kama wa kwanza miongoni mwa mfululizo wa

manabii.

Katika mstari wa 24, Samweli anaelezea jinsi watu wangeweza kutembea katika njia hiyo njema na iliyo sawa. Anasema, “Mcheni Bwana, mtumikieni kwa uaminifu kwa mioyo yenu yote. Tafakarini mambo makuu aliyowatendea.” Kama vile Yoshua alivyokuwa kabla yake katika Yoshua 24, Samweli alielezea msingi wa majukumu ya agano la Israeli kwa maneno yaliyohitaji uaminifu kamili kwa Yahweh, uaminifu uliotokana na shukrani ya moyo kwa mambo makuu aliyowatendea. Mambo haya makubwa yalijumuisha maandalizi ya Bwana kwa watu wake ambayo Samweli alikuwa ameyafupisha mapema katika sura ya mstari wa 8 na unaofuata, lakini pia yalijumuisha ushindi wa hivi karibuni dhidi ya Waamoni, kutoa mfalme licha ya dhambi ya ombi la watu, kutuma ngurumo na mvua kama ishara ya kujali kwa Bwana ustawi wa watu . Hakika Bwana alikuwa mwenye neema na mwaminifu kwa watu wake. Wajibu wao ulikuwa kamili na uaminifu kamili kwake katika shukrani kwa yote aliyowatendea.

Samweli alihitimisha mkutano kwa kuwaonya watu kwamba kuendelea kumwacha Bwana hatimaye kungesababisha uharibifu wa taifa na mfalme wake. Sura hii imeshughulikiwa kwa undani zaidi kuliko zingine katika Samweli wa Kwanza na wa Pili kwa sababu ya umuhimu wake muhimu, si tu katika vitabu vya Samweli, bali pia katika Biblia nzima. Masuala yaliyozungumziwa katika sura hii yaliweka mkondo wa mtiririko wa historia ya ukombozi katika sehemu iliyobaki ya Agano la Kale hadi Agano Jipya, na kwa hivyo, hadi eschaton . Sababu ya hili ni kwamba, sura hii inatuambia kuhusu kuanzishwa kwa ufalme katika Israeli. Ufalme katika Israeli ulikuwa tofauti kabisa na ufalme katika taifa lingine lolote, kwa sababu ulikuwa ufalme wa agano. Yaani, uliundwa kuwa chombo cha utawala wa Bwana wa watu wake. Ufalme una jukumu kuu katika mtiririko unaoendelea wa historia ya ukombozi kwa sababu ya uhusiano wake wa karibu na matarajio ya kimasiya na ahadi aliyopewa Daudi katika Samweli wa 2 kwamba nasaba yake ingedumu milele. Wafalme wa Israeli waliposhindwa kuishi kulingana na lengo la agano, manabii walianza kuzungumzia mfalme wa kibinadamu wa kimungu ambaye siku moja baadaye angeanzisha amani na haki duniani.

Agano Jipya linarekodi ujio wa kwanza wa mfalme huyu kwa watu wake, na utu wa Yesu, nabii kutoka Nazareti. Wakati wa kuzaliwa kwake, na wakati wa huduma yake ya kufundisha, Yesu alitambuliwa na kuthibitishwa kama mwana wa Daudi. Muda mfupi kabla ya kusulubiwa kwake, aliingia Yerusalemu akiwa amepanda punda kutangaza hadharani kwamba yeye ndiye ambaye manabii walisema siku moja angekaa kwenye kiti cha enzi cha Daudi. Baadaye alithibitisha mbele ya Sanhedrini kwamba yeye ndiye Masihi, ingawa katika ujio wake wa kwanza, dhamira yake kuu ilikuwa kuja katika nafasi ya mtumishi anayeteseka ambaye angefanya upatanisho kwa ajili ya dhambi za watu wake. Kanisa la kwanza lilielewa wazi kwamba Yesu alikuwa Masihi aliyeahidiwa katika maandiko ya Agano la Kale, na mitume walikuwa waangalifu kuelezea kwa nini Yesu alisulubiwa, akafufuka, na kupaa mbinguni. Yesu na mitume wote walizungumzia siku ya baadaye ambapo Yesu angerudi na kurejesha vitu vyote. Katika kitabu cha mwisho cha Biblia, ujio wa mtu wa kifalme wa nyumba ya Daudi, Ufunuo 22:16, ulionyeshwa katika utimilifu na utukufu wote wa matarajio ya Masihi ya manabii wa Agano la Kale.

Kwa hivyo tunaporudi kwenye mjadala wetu wa Samweli wa Kwanza na wa Pili, jambo la kushangaza ni kwamba utawala wa Sauli, mfalme wa kwanza wa kibinadamu wa Israeli, ulithibitika kuwa wa kushindwa, kwa sababu hakutimiza matakwa ya wadhifa wake. Alipokataliwa kama mfalme kwa sababu ya kutotii kwake neno la Bwana, alilopewa kupitia nabii Samweli, alibadilishwa kwenye kiti cha enzi na Daudi, ambaye alijulikana kama "mtu anayeupendeza moyo wa Mungu." Kisha Daudi alipewa ahadi ya ajabu kwamba nasaba yake ingedumu milele (2 Samweli 7). Hata hivyo, hii inaturudisha kwenye mada ya ufalme na agano na kwa uchunguzi kwamba ufalme kama ulivyofanywa na Sauli haukapatana na wazo la agano. Tutazingatia pendekezo hili katika hotuba yetu inayofuata.

Imenukuliwa na: Shelby Linsey -Vaughn, Audra Sears, Alecia Colella , Ted Hildebrandt, Nathan Wolters ,
 Josh Snell na kuhaririwa na Maria Constantine
 Imehaririwa na Ted Hildebrandt